

Dobročovice budou mít svůj znak

Rozhovor s jeho tvůrcem
ing. Arnoštem Drozdem

Olga a Filip Šebkovi bydlí v Dobročovicích od roku 2004, ale toto místo jim přirostlo k srdci možná víc, než mnohým starousedlíkům. Patří k těm, kteří se nejrůznějšími způsoby snaží, aby naše vesnice byla skutečně příjemným a inspirativním místem k životu pro malé i velké. Tak jako se nebojí žádné veřejné práce a klidně třeba sbírají odpadky podél cesty do Sluštic, nezkaží ani žádnou legraci – půvabnější anděl než byl Filip letos o Masopustu snad po zemi ani nechodil (viz fotogalerie Dobrák, poznávací znamení: ten s culíkem na hlavě). A právě oni stojí i za nápadem vytvořit pro naši obec znak a vlajku. „Filip má kamaráda ‘na život a na smrt’, spolužáka z průmyslovky, o kterém víme, že se zabývá zhotovováním znaků pro obce,“ říká Olinka. „Tak jsme šli za naším starostou, tomu se ten nápad zalíbil a v listopadu 2009 jsme zorganizovali setkání starosty a Arnošta u nás doma. Tím to celé začalo.“

Arnošt Drozd se narodil roku 1976, ve znamení mystického Draka a vytrvalého Býka. V roce 2002 byl promován stavebním inženýrem a nyní se žije jako samostatný projektant pozemních staveb. Se ženou Markétou má dva syny. Pochází ze starého šlechtického rodu *von Drost* (někdy psáno *von Droste*) z Vestfálska (jméno nikterak nesusoví s ptákem, jak se nabízí, ale *drost* je německy fojt, správce). Jsou o něm první písemné zmínky již ve 12. století. Přibližně před 200 lety se tento rod usadil v Čechách, v Praze a okolí, zejména z důvodů profesních a politických. Od čtrnácti let se Arnošt intenzivně zabývá historií svého rodu a šlechty všeobecně, naukou o znacích a erbech (*heraldikou*), vědou o rodokmenech (*genealogií*), vědou o praporech a vlajkách (*vexilologii*), vědou o pečetiích (*sfragistikou*). Je členem několika společností a klubů, zabývajících se těmito obory. Zvítězil v mnoha soutěžích a navrhl znaky a vlajky pro obce a městské části Prahy, znaky klubů, rodové a osobní znaky (vyhrál soutěž o obecní znak v Ústí nad Labem - Neštětovicích, v Šestajovicích u Náchoda, Mokrovratech u Dobříše, v Bukovanech, z obcí v okolí Prahy pak v Lysolajích, Praze 4 Újezdě, Benicích, Zvoli, Zelenči, Zvánovicích). Na svých webových stránkách www.drozd.info mimo jiné uvádí, že miluje pivo

(především značku Lobkowicz), že je vášnivým pojiďačem masa, knedlíků, omáček a tradiční české kuchyně, a že ve vši počestnosti obdivuje něžné pohlaví. Rád hraje stolní tenis a čte historickou literaturu. Věnuje se i publicistické činnosti a tvorbě internetových stránek. V únoru si Arnošt mezi obědem a pracovními schůzkami ochotně udělal čas na tento rozhovor.

Když dostaneš zakázku zhotovit znak obce, jak postupuješ a co vše k tomu potřebuješ?

Většinou má už obec, která mě osloví, trochu představu, co by ve znaku chtěla. Ale někdy taky vůbec ne. Takže nejdřív si zjistím maximum o obci, její historii, zjistím si významné šlechtické majitele. Čtu archivy, kroniky, navštívím faru, hledám na Internetu. Hodně rád přitom vycházím z tzv. *mluvících znamení*, například teď jsem kreslil znak obce Bukovany, tak jsem do něj zakomponoval prvek buku, to je hodně obvyklé. Vycházím z toho, co je typické pro obec. Pro devadesát devět procent obcí je charakteristické zemědělství,

tak raději, pokud to jde, využiji třeba významné řemeslo v obci nebo kulturní památku. Všechny tyto indicie беру v úvahu a nechám si to v hlavě nějakou chvíli šrotovat.

Potřebuješ obec navštívit osobně ... abys nasál atmosféru či viděl?

Ne, dost často jsem v některých obcích vůbec nebyl, bohužel, třeba na Moravě.

Jaké požadavky na Tebe měla naše obec?

Když jsme nad tím seděli s Filipem a vaším starostou tak v podstatě nechtěli, aby to bylo kýčovitě, což jsem byl rád, a potom si přáli, abych tam zakomponoval kapličku. Jsem stavař, rád si nakreslím siluetu kapličky, ale v souvislosti se znakem se to nedělá. Nerad kreslím vyloženě budovu, protože v heraldice to není považováno jako úplně čisté. Je dobré použít třeba atribut toho, komu je kape zasvěcena, což je ve vašem případě svatý Isidor, patron všech rolníků. Jen nikdo nevěděl jaký, jestli svatý Isidor Madridský nebo Sevillský. Jedním z atributů svatého Isidora je radlice, takže jsem použil symbol radlice,

První porada o znaku Dobročovic proběhla v kuchyni u Šebků. Zleva Filip Šebek, Petr Černý, Arnošt Drozd

také z toho důvodu, že si váš starosta přeje jen přál, aby byla ve znaku zohledněna zemědělská oblast. Jinak Dobročovice mají ten dar, že je vlastnily významné šlechtické rodiny, což je pro tvorbu znaku vždycky dobré.

Zohledniš tam víc šlechtických rodů ... Horňatecké, Smiřické, Lichtenštejny ... nebo jen někoho, třeba Lichtenštejny, kteří postavili naši kapličku a byli posledními šlechtici, kteří vlastnili Dobročovice?

Ne, vybral jsem Horňatecké. Jednak vycházím raději z těch nejstarších, ale především, rod Horňateckých skutečně pocházel z Dobročovic, i se tak psali. Žili v tvrzi či na hrádku, který stál někde u vás v obci. Ví se, že to byl poměrně mocný rod. A měli svůj erb. Takže jsem čerpal z jejich erbu, který je pozdně gotický, jednoduchý. Jeho ústředním motivem jsou plameny zlaté barvy. Ty jsem také zakomponoval do návrhu. Jistě měli k místu mnohem hlubší vztah než páni, kteří tu nežili, jen místo vlastnili. Jinak rod Smiřických má pěkný znak, ale oni byli pouze vlastníci. Stejně jako Lichtenštejnové, kteří vlastnili obrovské území, například půlku Moravy, ale některá místa ani za celou tu dobu nenavštívili. Navíc Lichtenštejnové nejsou teď u lidí moc oblíbení kvůli nárokům na vrácení obrovských majetků.

Jak se Ti dařily návrhy na znak Dobročovic?

Hladce. Někdy je atribut světce nepoužitelný. Tady u svatého Isidora je atribut pěkný – radlice. Znak Dobročovic bude vypadat jednoduše, ale z heraldického hlediska je to naprosto ideální a čisté, tak jak to má být. Co největší barevné plochy, co nejméně členěný. Znak má být co nejjednodušší. Aby byl třeba i na malém razítku zřetelný. Dříve byly znaky velice jednoduché, protože se třeba vytesávaly do kamene.

Jaký je vlastně rozdíl mezi pojmem znak a erb? Lze říci, že Dobročovice mají erb?

Ne. Dobročovice mají znak. Erb může mít jen šlechtic nebo erbovní měšťan, což je předstupeň šlechtictví. Erb se dědí (výjimkou je třeba Anglie), je to rodová záležitost. V podstatě každý erb je znak. Ale jen šlechtici mají erby. Znaky zase města, kluby apod.

Co všechno má znak nebo erb vystihnout? Symbolicky zachytit či prezentovat určité místo, určitý rod ... nebo třeba má i ochraňovat?

Ne, ochraňovat ne. Dřív to bylo především identifikovat. Proto vznikaly znaky a erby. Vznik heraldiky se spojuje s dobou rytířství, někdy ve 12. století. Aby se rytíři na turnajích a v bojích dokázali rozlišit.

Nejstarší dochované znaky a erby jsou tedy z 12. století?

V Čechách se za první erb považuje plamenná orlice dochovaná na pečeti Přemysla Otakara I. z r. 1192.

Prvním doloženým a dodnes zachovaným znakem města v Českých zemích je znak Brna.

A co starší doba a znaky?

Heraldika u nás v Evropě se spojuje hlavně s rytířstvím a prvotním účelem bylo rozlišit se navzájem. Znaky ale samozřejmě existovaly i dřív, třeba ve starém Egyptě, Persii, Číně, Indii. Měly často dekorativní význam, rozlišovací jen někdy, ale v podstatě to nebyly symboly v heraldickém slova smyslu.

Vrátím se ke znaku Dobročovic. V jaké je tedy teď fázi? A co bude následovat?

Obec si může vybrat z šesti návrhů. Na ten, který si vybere, udělám jakýsi elaborát, a aby se to stihlo letos, tak se asi tak do poloviny března musí podat žádost na Podvýbor pro heraldiku a vexilologii při Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky, pošlou se popisy, barevná i černobílá vyobrazení, odůvodnění návrhů a kopie příslušného zápisu zasedání zastupitelstva. Na podvýboru návrhy projednají poslanci, kteří je schvalují a doporučí hromadně znaky asi pro třicet obcí najednou.

Posléze návrhy schvaluje Výbor pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu, který je nakonec předloží Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky, což už je více méně formalita. Jakmile návrh schválí, tak do 14 dnů až do měsíce vašeho pana starostu osloví předseda Poslanecké sněmovny a pozve ho, spolu s představiteli obcí dalších schválených znaků, na slavnostní předání dekretů komunálních

symbolů do Poslanecké sněmovny. Po tomto slavnostním ceremoniálu už obce mohou své znaky a vlajky používat.

Stalo se, že Ti někdy znak neschválili?

Může se stát, že podvýbor znak nedoporučí. Stalo se mi to dvakrát. Jednou mi řekli, že je tam heraldická kumulace.

Domnívali se, že to bylo přehlácené?

No, ono to ale přehlácené nebylo. Za tím byly jiné věci. Jednalo se o znak pro obec Malá Úpa, nebudu zde raději specifikovat konkurenční důvody. Druhý znak, který mi neschválili, byl pro obec Svěbohov u Šumperka. Obec jsem na to upozorňoval, ale oni si to chtěli zkusit. Prostě se jim líbila stylizace písmene S, jako Svěbohov, což ve znaku být nesmí, oni ji tam ale chtěli. No, tak se to zkusilo, ale neprošlo to. Někdy se zkrátka přání a představy obcí nevejdou do pravidel heraldiky, která se ale ze zákona musejí dodržovat.

Je nějaký znak, který máš nejraději nebo si na něj hrdý?

No asi nejvíc pyšný jsem na svůj první znak pro Prahu 4 Újezd, kde bydlím. Bylo mi 22 let, když jsem v té soutěži zvítězil. Taky jsem pyšný na Dobročovice 😊 a třeba na Vysoký Chlumec.

Měl jsi nějakého učitele heraldiky, nebo jsi absolvoval nějaké kurzy?

To ne, jsem samouk. Školy na to ani neexistují. Když potřebuji, konzultuji s kolegy.

Kolik je u nás lidí, kteří se návrhy takových znaků zabývají?

Těch, kteří jsou organizováni v různých společnostech a zabývají se heraldikou, je zhruba přes tisíc. Pak je asi 35 lidí, kteří si heraldikou přivydělávají, sem patřím i já. A asi deset lidí v republice se živí jenom tím. Ještě je u nás přibližně dva tisíce obcí, které znak nemají.

Stalo se Ti někdy, že nápad nepřišel?

To ne. Do týdne mám všechno vymyšlené. Většinou do tří dnů. Přichází to různě, třeba v metru, doma večer nebo na nepříjemném jednání s investorem, když už ho přestanu vnímat a najednou mě napadne znak, na kterém dělám. Tak si ho na tom jednání načrtnu. Taky mám tu zkušenost, že první nápad je nejlepší. Že to je prostě ono.

Když vymýšlíš znak, máš i pocit zodpovědnosti? Že třeba na základě své intuice vytvoříš něco, co bude pak několik generací nebo staletí žít a něco reprezentovat?

Pro mě je to hlavně příjemný pocit radosti, navrhovat znak. Nic hanlivého nebo špatného do znaku nedávám.

Navíc mě reguluje zadavatel. Že by mě svazovala zodpovědnost, to ne. Pro mě je to především radostná práce.

Když obec obdrží právo užívat znak a vlajku, bývá s tím spojená nějaká slavnost či rituál?

Většinou to probíhá tak, že vlajku vysvětlí na posvátné půdě kněz, farář, ale může být pozván i třeba biskup. No a potom už následuje lidová zábava. Svítí se vlajka nebo prapor. Znak se nesvětlí. Dobročovice budou mít i vlajku. Dříve se používal termín prapor, dnes se to rozlišuje. Rozdíl je v uchycení na tyči. Prapor drží pevně, vlajka je na ocelovém lanku. Prapor nese člověk, vlajka vlaje na stožáru.

Jak se z navrženého znaku vyrobí vlajka?

Jsou firmy, které natisknou znak na látku. To je nejlevnější varianta. Další možnost je strojové šití. A třetí možností je ruční šití, vyšívání i s trásněmi, což už je dražší. Mám zkušenost, že asi v polovině obcí si vlajku místní občané ušijí sami.

Chystáš se někdy zase do Dobročovic?

Jezdím tam tak dvakrát třikrát do roka, teď když jsem pro vás dělal znak, se tam budu o to víc těšit ...

Těšíme se na setkání a moc děkujeme za rozhovor.

-hp-